

Referat - Temagruppemøde i Netværk for Sundhed og Lokalsamfund

Tidspunkt: 14. juni 2017 kl. 10.00-15.00

Sted: Dideriks Veranda, Strandpromenaden 5, Sandvig - 3770 Allinge

Titel: Synlighed, forankring og bæredygtighed af sundhedsfremmende indsatser i lokalsamfundet – med udgangspunkt i den brede lokale fortælling fra Projekt SoL på Bornholm

1. **Velkomst**

Temagruppemødet startede traditionen troud med velkomst og en introduktion til lokalområdet, hvori mødet blev afholdt. Denne stod Nina Poulsen fra Bornholms Regionskommune og indehaveren af Dideriks Veranda for. Efterfølgende gav Paul Bloch en kort introduktion til SoL projektet.

2. **Lokalpolitikernes rolle og funktion i den sundhedsfremmende indsats i lokalsamfundet, v. Bente Helms,**

Social- og Sundhedsudvalget, Bornholms Regionskommune

- Husk landdistrikterne, således at projekter ikke kun centrerer sig om byerne.
- Mindre lokalsamfund er mere personafhængige. Udefrakommende er dog positivt, da de har "jathatten" på og stiller spørgsmål til traditionerne.
- Projekter i lokalområderne kræver lokal engagement samt kampgejst.
- "Vi skal ikke komme oppefra, men have en åben dør".
- SSS – Små Sikre Succeser. Jordnære indsatser der gør en forskel.
- "Der er ingen vej udenom lokalsamfundet" – Skoler, daginstitutioner m.m.
- Godt med en god og interesseret presse - TV2-Bornholm har været dette. "Man skal have pressen med. Folk kan huske når de selv har været i fjernsynet".
- Der er stor forskel på lokalsamfund. Vigtig at spotte nogle af de ordførende heri.
- Formidling af budskaber gennem børnene → F.eks. udsmykning i butikker
- Madkultur → Madskoler
- Centralt med en koordinator → Desværre lykkes det ikke at afsætte kommunale midler til en SoL medarbejder.
- Simple budskaber, simple aktiviteter - f.eks. hvad hedder grøntsagen?.
- Fokus på samme jordnære mål (Ikke et frelst mål)
- Tæt samarbejde med civilsamfundet (F.eks. DGI)

- Erfaringen er, at der er store ressourcer i lokalsamfundet
- Historien skal holdes i live, historien skal genfortælles.
- Undgå for tungt administrativt setup – opmærksomhed på mental sundhed.
- Politikerne skal forstå tilgangen/ideen
- Tingene kommer ikke af sig selv, kræver aktivt engagement
- Hvad skal der til?
 - Rejsehold – "så fat det dog" – Sundhed hænger sammen med mange andre aspekter.
 - Temamøde for kommunalbestyrelser + repræsentanter
 - Styrke/udfordre samarbejdet mellem sektorerne.
 - Bornholm har et sundhedsstrategisk forum for alle centerchefer
 - Fast punkt på udvalgsmøder: Koordinering med andre udvalg
 - Italesætte sektornedbrydning overfor borgerne
 - SoL-tilgang: Der er altid nogen der kender nogen
 - Vigtigt med effektmåling

3. Mediernes rolle og funktion i den sundhedsfremmende indsats i lokalsamfundet – Peter Funch, redaktionschef, TV2 Bornholm.

- "Vi satte en snebold i gang, men lavede derfra bare fjernsyn (I SoL)
- Programmet "Bare lidt sundere" fortsatte til december 2016.
- SoL var ikke historien i "Bare lidt sundere", men et vigtigt input til programmet
- Udgangspunkt for TV2-Bornholm:
 - Ingen løftede pegefingre
 - Svært med TV2's kontakt til kommunerne – "Det må ikke blive kommunalt"
- Kommunens opgave skal være: Bak op!
- Nationalt plan: Giv motivation til hvordan man kan gribe det an
- Vigtigt at bevare produktet, have tålmodighed, men samtidigt slippe kontrollen.
- Public service forpligtelser – Hvor går grænsen?
- Hvordan når vi dem, vi ikke kan nå? - Vi skal beskæftige os med dem.
- TV2-B indgik i partnerskabet og fulgte projektet tæt med respekt for partnerskabet.
- Mange gode historier fra Sussanne som gjorde at TV2-B holdt fast.
- TV2-bornholms engagement i partnerskabet SoL var i sig selv "brand"skabende og dermed en win-win for både projekt og medie.
- TV2-B fortsatte efter SoL , efter aftale mellem BRK og TV2-B.

4. Oplæg fra Susanne Carlsen – Projektleder i SoL-projektet.

- Vigtigste opgave: Få aktørerne til at arbejde sammen – både fra lokalområdet, men også de udefrakommende (Forskere). Vigtigt at skabe tillid.
 - o Lave follow-up besøg
 - o Skabe samarbejde på tværs
 - o Være sammen med forskerteamet
- Fordel i at have en baggrund som jordemoder – Kendte mange i en positiv kontekst
- Forhandlede med TV2-B – Hvordan skaber vi de gode historier.
- Et nøglebegreb er respekt for andre - undgå at være "smart" i replikken.
- Tålmodighed er centralt – Kan bruges aktivt til at få folk til at arbejde sammen – Ikke "pushe". Ting tager tid.
- Udefrakommende giver en enorm energi
- Stor lokal interesse i at blive stærkere i lokalsamfundet
- Kommunikation – men med fokus på at være lyttende. Vigtigt at sikre at alle er inddraget i processerne og aktiviteterne
- Konkurrence kan bruges til at inddrage og motivere lokale aktører – f.eks. supermarkeder (Hvem kan sælge mest).
- Sundhedens brede determinanter var en øjenåbner
- Formidling i øjenhøjde
- Alle er nysgerrige i andres succeser
- Forskerteamet var gode i mødet med lokalsamfundet.
- Da først bornholmerne sagde ja, gik det stærkt og mange nye kom i spil
- De lokale samfundsgrupper fungerede rigtig godt
- Supermarkederne har stor magt:
 - o Betydning for hvad folk køber
 - o "Nutidens forsamlingshuse"
- Mediernes rolle:
 - o Magt i at skabe opmærksomhed
 - o Folk vil gerne på skærmen
- Udfordringer ved SoL projektet:
 - o For lidt tid
 - o At holde supermarkederne ved ilden.

5. Oplæg fra Kristian Johannesen – Institutionsleder i Nexø

- Indgik i projektet på baggrund af politik beslutning – "en del af vores arbejde, men samtidigt er institutionen en del af lokalsamfundet".
- Motivationen for at indgå:
 - o Spændende fagligt indhold
 - o Var selv borger i området
- Vigtigt med afklaring af sundhedsbegrebet – skal være meget bredt
- Institutionen havde en rolle som formidler - børnene påvirker forældrene. Var hurtige til at komme i kontakt med de mennesker, man ønskede at påvirke.
- Konflikterne: Skrivebordsforskningen vs. Praxis – f.eks. at skulle udlevere data om børnene
- Vigtigt at have respekt for bundlinjen(f.eks. supermarkeder)

6. Oplæg fra Klaus Elleby Larsen – Leder i Dagli' Brugsen

- Stiftede bekendtskab med SoL gennem børnenes skole
- "Hvad skal vi bruge det til"? – Susanne og forskerne kom forbi med dit og dat.
- "Det må godt gå lidt hurtigere nogle gange".
- "Definitionen af sundhed handler ikke kun om hvad vi putter i munden"
- Flere af de projekter som SoL satte i gang, kører stadig i forretningen.
- Opstart: Gør klart hvad det går ud på: Hvad skal der ske? Hvorfor?
- Aktiviteter i lokalgrupperne styrkede den lokale dialog og sammenhold
- Vigtigt med hjælp af studerende, da ressourcerne er knappe i supermarkederne – eksterne ressourcer er vigtige.
- Dali' Brugsen i Tejn vandt 2 af konkurrencerne
- Vigtigt med medierne – Giver reklame.
- Råd: Ildsjæl/koordinator er helt central
- SoL var med til at styrke samarbejdet lokalt mellem aktører.
- SoL burde have kørt længere – stoppede for tidligt. Hvorfor tager lokalsamfundet ikke selv over?
- Tejn Brugsen i dag: Mange usunde varer – "Der er mere at tjene på, at sælge Haribo end mandler" men:
 - o Ny grøntafdeling
 - o Flere to-go produkter
 - o SoL har sat flere ting i gang – bl.a. er der et forsat samarbejde med daginstitutionerne.
- Som erhvervsdrivende fik Klaus også et nyt netværk i forbindelse med SoL projektet.
- Læring:
 - o Deltagerne skal være motiverede. Man skal ikke trække noget ned over ørerne på folk.

- Skab klarhed fra start
- Vigtigt at arbejde på tværs – med respekt for forskellighederne
- Skab synlighed – overalt
- Spil hinanden gode.

7. Oplæg fra Mikkel Skot Hansen – Medlem af lokalgruppe i Nexø m.m:

- Jump-cafe(Jump-to-go) → Fjerne al junk + slik. Gik godt i starten, men effekten aftog
- Har medvirket en ændret indstilling → Mange drikker kun vand – børnene er vandt til det.
- Ændring af det visuelle: Cafeteria fra 1977 blev ændret, så det gav folk lyst til at sidde og spise der.
- Nyhedsinteressen var god.
- Skolemadordningen var ikke rentabel
- Mikkel var aktiv i mobiliseringen af erhvervslivet.